

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ, ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ.

РІК П'ЯТИЙ.

Адреса редакції і контори:
у Київі, Велика Підвальна вул. д. 6,
біля золотих воріт
Телефон редакції 1458.
ТЕЛЕФОН ДРУКАРНІ 1069.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1910

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65

Передплат. на рік можна виплачувати частками: в 2 строки: на 1 янв. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 стр.: на 1 янв. 2 карб., на 1 мар. 2 карб. і на 1 май 2 к., або по 1 карб. на протязі перш. шість місяців.
Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 крон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 р. Коли закордонні читачі передплачують газету через поштомти, то платять за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.
За зміну адреси 30 коп.
(При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статі більші статі, до друку негодячі, переходять у редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу зникають. Рукописи, на яких не зазначені умови друку, вважаються безплатними.

З приводу надісланих до газети віршів редакція не ли-стється.

Простяг авторів додержуватись правописку „Ради“.

Умови друкування оповісток

За рядок петіту поперед тексту, або за його місце, платиться за перший раз 40 коп., а далі по 20 коп. За рядок петіту після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платять за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз.

Прймається передплата на дру-ге півріччя 1910 року
НА УКРАїнську
ПОЛІТИЧНУ, ЕКОНОМІЧНУ І ЛІТЕРАТУРНУ ГАЗЕТУ
(рік видання п'ятий)

РАДА

Виходить у Київі щодня, окрім понеділків і днів після свят, українською мовою по програмі звичайних великих політичних газет.

НАПРЯМОК ГАЗЕТИ НЕПАРТІЙНИЙ ДЕМОКРАТИЧНО-ПОСТУПОВИЙ.
Особливу увагу РАДА звертає на місцеве життя провінції.
ДО СПІВРОБІТНИЦТВА в „РАДИ“ запрошено визначні літерат. і наукові сили.
РАДА має власних кореспондентів в Дерзавній Думі, в Дерзавній Раді, а також в політичних центрах Європи, у Львові, в Чернівцях і в усіх визначних містах України по своїй по той бік кордону.
Передплатники, що підпишуться на газету на цілий рік і ви-передплату (6 руб.), одержать БЕЗПЛАТНО Українсько-Російський словник В. Дубровського під редакц. Ів. Степовика, вид. „Час“ 1909 р., ц. 75 к. і брошуру Імператорської Академії Наук.
Об'ятвмьн стьбенній малорусского печатн. слова, а також за доплату 6 рубів можуть одержати *Словник Української мови*, зібраний Редакцією журналу „Київська Старина“, виданий у Київі в 1909 році під редакцією і доповненнями Б. Грінченка, в 4-х великих томах, що продається по кнгарніях за 8 руб. без пересилки (словник одержав від Рос. Акад. Наук премію ім. Костомарова).

Ціна „РАДИ“ з приставкою і пересилкою в Росії

на рік	на 11 м.	на 10 м.	на 9 м.	на 8 м.	на 7 м.	на 6 м.	на 5 м.	на 4 м.	на 3 м.	на 2 м.	на 1 м.
6	5.70	5.25	4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	2.25	1.75	1.25	65

Передплата на 1/2 року 3 карб. 25 коп.
Ціна „Ради“ за кордон:
на рік 11 руб., (27 крон 94 гелери на австрійську валюту), на 1/2 року—5 р. 50 к., на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м.—1 руб.
Коли закордонні читачі передплачують газету через поштомти, то платять за газету по ціні встановленій для передплатників в Росії.
Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця.

Зміна адреси—30 коп., артистам—безплатно.
(При зміні адреси—ТРЕБА подавати разом з новою і стару).
ПРОБНІ ЧИСЛА ВИСІЛЮТЬСЯ ДАРОМ.
Адреса редакції і головної контори: у Київі, Вел.-Підвальна вул., д. 6, біля Золотих Воріт. Телефон 1458.
Передплата на „Раду“ на таких-же самих умовах, що і в конторі, прий-мається в Варшаві у власного агента д. Степури, Нов. Світ, № 62, 26; у Київі: 1) в „Українській кнгарні“, Беаковська 8, 2) в Кнгарні „Л.-Н. В.“, В.-Володимирська 28 і 3) в Кнгарні Череповського, Фундуклеївська 4; в Київі-Поліському, у комісіонера д. Приходька; в Катеринославі—Кнгарня Лозинського, Проспект; в Мелітополі—Мерева, д. 6. Вєсера у д. Залізняка; в Одесі—у власного агента В. Вурьячка. Слободка Романовка, Пост, 7-ма верста. в Полтаві—Книг. Маркевича, будьвар Ботли-ревського; в Петербурзі—Кнгарня Вольф; в Харькові—Укр. Кн., Рибна; 25
Окріч того по всіх Товариствах „Прєсвіта“.
Редактор М. Павловський. Видавць є. Чижаленко.

Од контори.
Безплатний додаток—Словник Дубровського
ПОСЛАНО ЦИМ ОСОБАМ:
Ст. Воронцово-Городище—360, Дуб-ськой, Житомир—118, Г. В. Ч.; ст. Купіська—1520, Б. І. В.; Куц. „О-ва Освіта“; Кр. Куща—679, Ковалчуку; Луцьк—174, Милушинському пош. т-ву; С.-Петербург—800, Ка-шук; Полтава—407, Рот-ву; Ростов на Дону—717, М.-ко; Чернівці—527, Громадська бібліотека.
Хто не одержав безп. дод. прому сповістити Контору не пізніш як через два тижні в дня одержання 143 №.

на 1/2 г. Р. сь Юлія. **ВЫШЛА ЮНЬСКАЯ КНИЖКА.** 2 р. вь годъ. отд. № 25к.
НОВИЙ
ЖУРНАЛЪ ДЛЯ ВСѢХЪ
Продолжається підписка на 1910 г.
Подписная плата 2 р. вь годъ.
Квотора и Редакция: С.-Петербургъ, Свѣчній, 16. 2-1625-1

ЦІНА ГАЗЕТИ
„РАДА“
на один місяць
65 коп.
„РАДУ“ в роздріб купувати і передплачувати в м. можна в кнгарні „НАЧАЛО“; там-же продають всі українські книжки.

Право полювання передає 185 де-сятин луку коло Дівора поблизу залізничного мосту—унаши Хрєстакн пошта—у Місага. Там-же продаються 20 книжок великої „Енциклопедії Кнги по Ланда“, що коштьє 180 карб. за 65 карб. 5-1623-1
У ВАРШАВІ
передплачувати „РАДУ“ на таких-же умовах, як і в конторі газети, можна у власного агента Гр. К. Степури. Там-же приймається на вигідних умовах замовлення на оповістки для „Ради“. Адреса: Варшава, вул. Новий Світ, д. 62, м. 26. Телеф. 141,68.

Бюро для підшукування пра-ці для студентів-медиків у-та Св. Володимира рекомендує студентів, що мо-жуть лічити масажем, електризацією, впор-куванням, доглядати слабих, гадить з ними на курорті і т. п., а також для перерисок і репетитів. Бюро відчинено щодня від 4—5 г. веч. в помешканні акушерсько-гінекологічної клініки. 00пт-вт-1549-13

В Центральній частині міста потрібно помеш-кання з 4—5 кімнат, при-датне для РЕДАКЦІІ і КОНТОРИ. Заяпання і пропо-зиції присилать ли-стами в контору газ. „Рада“.

Контора „Ради“ ласкаво прохає тих п. п. передплатників, що заплатили за газету по 1 юлія і бажають одержувати газету й на далі, не спізнюватись з присиланням грошей, щоб не було їм припинки у висилці газети перед першим числом.

Боротьба за український уні-верситет у Львові.

Характер кривавих розривів у львівському університеті, здається, досить ясно вже з'ясовано в дописах нашого спеціального кореспондента зі Львова і в звітках галицько-українських газет. Польська преса одностайно зви-нувачує у усьому українців; як зви-чайно, вона не зуміла здохнути ні на крихотку об'єктивності і всю справу представляє виключно як „новий, за-адальське обміркований напад гайда-маків на польський університет“. До-свідчені майстри фабрикації громад-ської думки, польські журналісти на-водили не тільки свою, але й чужо-мовну преу масою телеграм і звісток, в яких вся вина валиться на голови галицьких українців, і тепер утвори-лось таке становище, що сторонній людині справді важко розібратись, хто винен, хто „перший почав“ і т. д. Але нам здається, що це може, і не так важно для самої суті справи. Ми хотіли б поглянути на справу трохи ширше і оцінити вагу подій з погля-ду еволюції польсько-українських від-носин у Галичині за останні два де-сятки років.

Ми знаємо, що теперішній гострий характер, ці відносини прийняли з того часу, як національно-свідоме ук-раїнське громадянство у Галичині, по-чала домагатись для українського на-роду рівних прав в усіх сферах соці-ально-політичного життя,—не як ми-лости, що дається з польської ласки, але як того, що по праву повинно йому належати. Поляки готові були йти на поступки, поки діло шило про написи на почтових скринях, про якусь одну гімназію або кафедру в університеті, поки, одним словом, це все було крап-лею в морі польського панування, польської переваги в країні. Але від-роджений до свідомого життя трох-мільйонний народ такими поступка-ми „задовольнитись не може; йому потрібне все, що сприяє його політич-ному і культурному розвитку—і від-повідне представительство в законо-датній інституції, і повне користуван-ня громадськими фондами, зібраними з нього ж в формі податків, і школа, і культурні інституції, і широке ук-ливання його мови в усіх урядах, які мають обслуговувати його потреби. Од-ним словом, український народ у Га-личині почав домагатись повного, фак-тичного рівноправства на своїй етно-графічній території з польською мен-шістю. І от коли українську інтеліген-цію почали підіпрати доведені до свідомости народні маси, коли прова-дир української політики почули пев-ний грунт під собою, то дуже скоро одійшли на бік усіх „угод“; якими поляки думали обдурити довірливих українців, і по всій лінії почалося уперте змагання, завзята боротьба, в котрій боротьба за університет—тільки один з моментів, один з епізодів.

В львівському університеті вчаться поляки (до них залічують себе й єв-рей) і українці. Університет має спеці-ально польський характер, якого не можуть порушити кілька окремих ук-раїнських кафедр. Українці спочатку

домагалися утравкізації університету, а потім заснування самостійного уні-верситету українського. Здавалося б, що в польській академічній молоді українці повинні б знайти тільки прихильників своїх справедливих домагань. Адже ж студентство, це звичайно — найбільш ідеалістич-ного настроєна частина громадян-ства, воно служить показником йо-го ідейної температури; з окрема польське студентство мглоб собі пригадати, як щиро-прихильно завжди ставилась до нього російська й українська мо-лодь. Але... польська академічна мо-лодь у Галичині перейнята тим самим зоологічним націоналізмом, таким же отидним шовінізмом, як і тамошнє польське громадянство. „Stan polski-dani!“—Ото для неї найвищий аргу-мент, а зовсім не якісь ідейні мотиви справедливости. В справі утравкізації львівського університету польське студентство заняло крайнє вороже стано-вище до українців, таким чином ук-раїнське студентство примушене бу-ло рахуватись ще з одним, дошкульним ворогом. Перепетії цієї боротьби за останні роки вми відомі. Найгострі-ший момент її—останні події.

Який же вихід з цього тяжкого становища? Не може бути ні хвилинки вагання, що одиникий вихід, який міг би задовольнити обидві сторони—за-снування самостійного українського університету у Львові. При теперішніх загострених відносинах неможливе спокійне життя українського й поль-ського студентства навіть в утравкі-стичному університеті. І чим далі за-тягиватимуть австрійське центральне правительство і польські верховоди справу з українським університетом, тим більше загостряться націона-льна ворожнеча, тим менше надії на її шкєрє полагодження. І навіть як би ми додумали, що перші тепер почали сутичку в університеті ук-раїнці, то все ж таки, стоючи на об'є-ктивному ґрунті, ми повинні сказати, що моральну відповідальність за все, що сталося, несе австро-польський уряд, який своєю нещирою й неприхильною до українців політикою довів до останніх подій, спровокувавши обидві сторони. І як що й ці події його нічому не научать, то незабаром Галичина зробиться другою Македо-нією, а це навряд чи в інтересах са-мої австрійської монархії.

Заяви „Народнього Комітету“ і оборони арештованих.

(Од власного кореспондента).
Львова, 22 юнія.
Львівська ц. к. державна проку-раторія конфіскує в українській пре-сі, передовсім в подеднім „Ділі“ бук-вально все, що представляє подію в університеті в інших світлі, ніж це зроблено в польській пресі і в згід-ням з нею урядовим комунікаті ц. к. кореспонденційного бюро, опертім на показаннях тих самих польських студентів, які напали на україн-ських студентів.
Про це становище львівської про-кураторії потоворимо окремо, а поки-що подаємо ось тут дві заяви: заяву „Народнього Комітету“, головної уп-рави української національно-демокра-тичної партії і заяву українських адво-катів, оборонців арештованих україн-ських студентів. Перша з тих заяв була поміщена в „Ділі“ вчора, друга сьогодні.

Обидві ці заяви, походючи з дуже авторитетних кругів, повинні розві-яти в очах наших читачів усі поль-ські вигадки, будім то українці самі себе постріляли і т. п. Заява „На-роднього Комітету“ така:
„Народній Комітет на засіданню дня 2 (н. ст.) ліпня ц. р. сконстату-вав, що вина за послідні криваві події у львівським університеті паде на австрійське правительство, котре всі-ми законними і не законними спосо-бами одержує в Галичині пануван-ня польських верховодів над украї-нцями, а всі домагання галицьких ук-раїнців—навіть чисто культурні—сі-стематично ігнорує і з окрема в спра-ві заложена українського універси-тету у Львові доє нічого не зробило.
Дальше сконстатував Народній Комітет отчі фактичні обєтавини: 1) що університетські власти і ц. к. ди-рекция поліції у Львові знали вже день наперед про пригтовлення української академічної молоді до устроєння віча в мурях університету і про пригтовлення польської акаде-мічної молоді до нападу на україн-ське молоді, а не вважаючи на те, не зробили відповідних кроків, щоб

конфлікт одвернути; 2) що в часі кривавих подій у львівським універси-теті дня 1 (н. ст.) ліпня цього року, університетські і поліційні урядовці через цілий час тих подій від само-го початку поводитись на підставі попереднього порозуміння з вшеп-ольськими студентами і навпаки вшехпольські студенти поводитись на підставі порозуміння з університет-ськими і поліційними урядовцями; 3) що бл. п. Адам Коцько загинув, а інші українські студенти були раєш-ні виключно від куль польських сту-дентів; 4) що мимо того арештовано виключно лише самих українців, а з поміж тих поляків, котрі стріляли і між котрими знаходиться убивця бл. п. Коцька, не арештовано нікого, на-томість перелуковано їх, яко свідків або позволено їм утекти.

Отже комунікат порішив Наро-дній Комітет оголосити як прилюдний протест проти доктованих на наш-трім народі насильств і безправств“.

Сьогоднішнє „Діло“ подає таку звістку:
„Як нас повідомляють, удалося оборонним обжалуваним українських академиків зібрати неабиті докази, що бл. п. Адам Коцько застрелений з руки поляка та що з польської сто-рони упали перші вистріли; також мають вони докази, що університет-ські і поліційні органи поводитись у взаємнім порозуміння з вшехпольською академічною молодію. На ці підста-ви констатує оборонці неправди-вість урядових комунікатів, рівночас-но заявляють, що значні технічне аранжування політичних процесів проти українців в Галичині, зажада-ють делегатиї позакраєвого суду і свої докази прождають судови аж по переведенню урядового сідства“.

Одним словом, львівська прокура-тура рішлася за всяку ціну замку-ти українців рота.

3 газет та журналів.

„Кієв. Вєсти“ дають дуже влуч-ну оцінку славянського з'їзду у Софії: „за останні два роки свого існування справа, роспочата докто-ром Крамажем, дуже добре влякла-лася. Прийняті на празькому з'їзді резолюції, з домаганням рівнопра-вности і поваги до свободи й само-стійности всіх славянських народів,—яко найважлива умова славянського братання,—на практиці були потоп-тані самими ж учасниками празьких свят“.

І от мало-по-малу вартате серед славян розурзування в ідеях не-ославізму і неохота плавати на не-ославінському кораблі в морі фальшу і брехні. Через те не бере участі в софійському з'їзді багатьо славян-ських діячів і товариств, не беруть участі цілі народности: не буде на з'їзді українців, саме існування кот-рих провадирі російських „неосла-вія“ типу Філевича ставлять під сум-нів. Більше того, гр. Вобрицький розважання польсько-російського зма-гання ставить в залежність од поль-сько-українських стосунків, домагаю-чись в даному випадку „управден-ня“ українців у Галичині, які опові-щено істично-росукою землею, і на-дання політичних прав галицьким „руським“—милиим серцю графа Вобрицького московіфілам. Розуміє-тьсє, українці не можуть працювати на користь власного зцінення, і вони ще на празькому з'їзді заявили що до „неославізму“ неприхильну пози-цію“.

Отже, вважаючи на всі ці обєта-вини, а софійський з'їзд, кажуть далі „К. Вєсти“, під кермуванням росі-йських зубрів, буде маніфестацією не-стільки славянської єдности, скільки переходу, який стоить на шляху до цієї єдности... Софійське свято може обернутись чєре це в офіційний похорон тих ідей, які захоплювали учасників празького з'їзду... Ізв'їзй більше не істнує“.

Своє відомости про останні події у львівському університеті „Кієв-лянин“ бере, звичайно, з польських га-зет, і через те у його в усіх подіях виходять винні самі українці. Він на-віть обурюється, що ці події „знай-шли собі депісчателя „на ізнанку“ в особі Михайли (сіє) Лозинського, який надрукував доє в кієвських газетях 4 кореспонденції, а них одну в „К. Вєстях“ (№ 167) і три в україн-ській „Ради“, і бачить в кореспонде-нціях д. Лозинського саме тільки пере-кручування фактів. Коли „Кієвля-нин“ не довіряє д. Лозинському, то ми порадили б йому заглянути до

„Прикарпат. Русь“, яку він звичайно цитує, як заведе мову про галицькі справи, особливо, як захоче оплести якусь каверзу українців. Тепер „Кієвлянин“ чомусь аві словом не згадує „Пр. Русь“. — Секрет цього дуже простий: „Пр. Русь“, при своїй своїй ворожнечі до українства, в львівських подіях зуміла зайняти об'єктивне становище, передає факти так, як вони були і робить їм справедливу оцінку. „Пр. Русь“ категорично запевняє, що польські студенти заздалегідь готовились до бучи, що стріляли вони перші, а не українці, а в передовій статті в повагою ставиться до українських жертв польської системи у Галичині: „пролилася кров, і молодий студент Адам Кольпо поклав своє молоде життя за свій ідеал, так як воїн на варті, з чолом, простріляним кулею...“ З великим обуренням виступає „Пр. Русь“ проти диких-сцен влехпольського худівства, прибраного в маску патріотизму. — Отже тепер „Кієвлянин“ промовчав усі відомості і думки „Пр. Русь“, а адвався цілком на польську пресу. Така вже „кієвлянинська“ правдолюбність!

Археологічна справа на Україні.

За останні часи археологія стала у нас дуже в моді. Перехована в нетривалий час спадщина стародавніх часів цікавить і приваблює до себе силу людей. Багато їх, вже з вищою освітою, фахових в тій, чи іншій спеціальності ідуть навіть на старість літ в археологічні інститути, щоб здобути собі там добрі знання в археології. Поруч з цим густо засновуються одно за одним археологічні товариства, а коло них, хоч і невеличкі—музеї. І взагалі науці археології починають одводити одні з почесніших місць. Само собою, що з розвитком теорії археології, поширилася і практична робота, се-б то, так звані, розкопки.

Звичайно, велике історичне минуле України звернуло на себе особливу увагу археологів. Київ з його околицями—часів доісторичних, княжих та козацьких, козацькі могили, просторі лави, вкриті кістяками та зброєю, стародавні скарби, руїни кріпостей, вся люба наша герцога давнина на Поділлі, Волині, Чернігівщині, Запорозжі, Таврії, Кубані—все це єсть неомежене багатство для археології. Але до останнього часу розкопки на Україні велись здебільшого випадково, сливе без системи, не організовано, на окремі копці, а то й просто дилетанським, або грабінницьким способом. І скільки так пропало марно всякого добра! Переважно з випадкового матеріалу складались і наші музеї. Во все що цінне, що можна було б везти до якоїсь системи, все це пішло до Петербургу. А на Україні хоч і цікавились завше нашою старовиною, не могли якоюсь згуртуватися для цього великого діла, не могли дістати потрібних коштів, то що. І мало-по-малу нашу археологічну старовину прибрали собі до рук московські та петербурзькі археологічні товариства та музеї. От і останні три роки всі кращі археологічні розкопки в руках петербурзького імператорського археологічного товариства. Самих же розкопок в одному Києві та його околицях ставе на скільки літ, а за цих три роки вже набрано з петрів землі стільки археологічних здобутків, що на науковий дослід їх піде не менше десяти літ. І що ж ми бачимо: весь цей матеріал не лишається тут, а одвозиться до Петербургу до Ермітажу, де буде в підвалах доцкуються між ними череп'ям своєї черги. А кієвському музеєві, якому по праву на-

лежить вся ця спадщина „Київської землі“ перешадує тільки дублювати знайдених річей, як „подарунок“ петербурзького археологічного товариства. Цю, мягко кажучи, узурпацію місцевої старовини виправдують тим, що треба, щоб такий багатий матеріал було сцентралізовано там, де єсть багато наукових сил, де під рукою інший матеріал для наукового порівняння і дослідів і т. инш. Та чи так воно? Хіба мало єсть місцевих наукових сил? Хіба бідний, порівняючи, кієвський музей, вже і тепер не дає користи для наших наукових інституцій? А згодом, коли б не все лишилось тут, він міг стати кравчим музеєм для всєї, принаймні Правобережної України. А то, поки діждемось тих наукових дослідів в петербурзькому Ермітажі, пройде ще багато літ і сучасному поколінню ніякої користі не буде від цього. І от з таким явцем, як поход на українську старовину столичних археологів треба боротись всіма способами. Цікаво, що неформальність становища з археологічними розкопками на „Київській землі“ помітили і в напівофіційних сферах. Засноване недавно в Києві „Воєнно-історическое общество“, маючи поки що не великі кошти, самостійно береться за розкопки по деяких місцях, як наприклад в Білгородці. Звичайно, що маючи місцевий характер навіть по своєму статусу, це товариство не випустить з Києва, здобутого тут археологічного матеріалу, а липатиме його у Київ. Остається тільки бажати, щоб цей матеріал не йшов у який небудь новий, власний музей, а пішов на побільшення колекції вже існуючого кієвського музею, щоб по змові зібрати всі здобутки нашої старовини в одному місці.

Як приклад того, як в нас не вміють обстоювати свого добра, пригадаймо, як знайдений цими днями біля Тамані стародавній саркофаж в дорожнім скарбом часів ще Олександр Македонського, забрали чи оддали в той самий петербурзький Ермітаж тоді, як на місці єсть свій багатий кубанський музей. Єсть і в Херсоні гарний музей, яким навіть цікавляться чужоземні вчені і приїждять туди для наукових дослідів над античними колекціями цього музею. Та що з того? Здобутий недавно на острові Березані (біля Очакова) археологічний скарб „поділено“ між херсонським музеєм і Ермітажем. Можна собі уявити, що лишилось після цього в Херсоні. Та чимало в нас таких прикладів?

А. Вечерницький.

ПО РОСІІ.

— **Справа-безкоштовна.** Вітебська городська дума, що не зробить постанову, то губернатор вітебський її одкине та оддасть думі знов на розгляд. Так було щось п'ять разів. І постановою про те, щоб узяти з поліції-Ерестра Брауна 1,705 карб., які він розратив, і про роспорядок під час виборів гласних та про нову оцінку городського майна, — сі зазнали одної долі: губернатор протязаконно одміяв їх. Нарешті, городська дума не змовчала і подала на діяльність губернатора скаргу в сенат. Говорять, що там звернули увагу на цю скаргу і справи дали їд. (Сов. Сл.).

— **Знято сан.** Курське єпархіальне начальство, на підставі указу з Синоду, зняло з заштатного священника, студента харківського університету Костянтина Краснопольського, священницький сан. Цікаво, що зняли сан без попереднього пастирського умовляння, яке звичайно роблять. (У.).

— **„Пригода“ губернаторові.** З Пішпе-

ка семірейської області пишуть „В. В.“ „Волого, нечисті і гній—звичайне явище на пішпеківських вулицях, обивателі давно до цього звикли. Але ось недавно прийшла звістка, що в Пішпек прибуде губернатор. Стурбувалися „батьки“ міста, бо не можна-ж по багноці везти губернатора. Хтось з них догадався зробити таку штуку: викопати ями вздовж вулиць, згорнути туди все болото, прикрити це все дошками, заспати піском і по цьому везти губернатора. Так і зробили. Приїхав губернатор. На нове „щось“ нікого з публіки не пускали. Губернаторський екіпаж вільно їхав по новому бруку, люде стояли з боків і кланялись. Але в одному місці дошки не витримали ваги губернаторського екіпажу, розсунулись і коні з екіпажем опинилися в багноці. Губернатора якось висадили в віз, а екіпаж і коні насилу витягли через скілька годин. Так „батькам“ міста і не пощастило прикрити своє „благоустройство“.

— **З робітничого життя.** Недавно в Москві одбулося загальні збори професійного товариства мануфактурних робочих. Головним ділом на зборах був доклад ради товариства про те, що роботи на фабриках побишало, а роботи стало важче. З забастовок останніх часів нічого не вийшло. Рада намітила, що треба робити, аби підкріпити авторитет товариства. Живі суперечки викликам доклад робітників, яка була делегаткою на з'їзді боротьби в проституцію. Чи треба після цього з'їзду робочим йти на буржуазні з'їзди?—постановила питання докладчиця. За малим не всі промовці висловились, що робочим краще треба бувати на буржуазних з'їздах. Робочі своїми виступами на тих з'їздах тільки пошани собі придбають,—говорили вони. „З нашою думкою читаються. На всіх майбутніх з'їздах, де йтиме річ про близькі нам справи — робочі мусять бути, чого б це не коштувало. Зібрання похвалило своїх делегатів за їх поведіння на з'їзді боротьби в проституцію і висловило догаду діяльності президія з'їзду. На зібранні було більше 500 душ. (Р. Сл.).

— **Виставка і курс садівництва.** Російське товариство садівництва постановило улаштувати цього року з 25 августа по 9 сентября в зоологічному саду в Москві виставку садівництва. Під час виставки постановлено так само, як миналими роками, улаштувати курси плодородства та городництва під керіванням відомих знавців—цього діла. (У. Р.).

— **Ювілейний „подарунок“.** Кожному відомо, як живуть і яке жалування мають учителі російських сельських церковних шкіл. На ті гроші, що платять їм за тяжку службу можна прожити трохи не вміраючи з голоду. І от двом вчителькам важківської школи, оловенської губернії, начальство „порядило“: в нагоді двадцятипятиліття існування церковних шкіл в Росії, купити ювілейні медалі, за котрі треба задати по 1 р. 50 к. за кожною. Залаяли, забили вчительки все такі одважники запротестувати: Ми трохи з голоду не пухнемо, 1 карб. 50 коп. для нас ціле майно. Де ж їх узяти? Начальство одповіло по своєму. Гроші їй затримав за „строптивість“ перевел в глухі села оловенської губернії. (В. В.).

— **Пенсії.** Терекія В'єдомості“ переказують, що в „В'єдомостях“ Московського Градоначальства“ повідомляється про те, що вдові городового Анастасії Івановій привачено пенсію в розмірі 47 копійок в рік, а городом Дмитрої Казаківу щорічної пенсії 10 копійок.

Маленький фельетон.

Телеграма в „Русское Слово“ від власного кореспондента.

Антагонізм між славянами і мусульманами в останні дні досяг апогею і довів до кривавих подій у Львові. На цей раз ініціативу взяли славяне. Зібравшись біля університету, серби, чехи і болгари викинули великий стяг, на якому на трьох славянських мовах було написано: „Хай живе славянська ідея! Геть Магомета і мусульман“. Мусульмане почали стріляти і пробіли трьома кулями прапор. Тоді Краманджа (рідний брат відомого Краманджа) гукає: „в університет, під захист науки!“ Славяне кинулись до університету, розбили двері і зайняли три аудиторії. Мусульмане стали обстрілювати будинок університету і кинули бомбу. Стався страшний вибух, від якого весь ліній б'їк будинку захитався і загреміло на землю. Двох мусульман прибило. Це ще більше їх обурило і вони з прапором: „Нема Вога крім Аллаха і Магомет пророк його“, кинулись в університет. Славяне почали тікати в вікна, а мусульмане заперлись в університеті. Тоді відомий болгарський поет Григорій Квітка-Основ'яненко зліз на телеграфний стовп і виголосив палку промову проти відокремлення Холмщини, наслідком чого було те, що польській князюда Євлогій підкочив до промовця і струєв його з стовпа. Це було гаслом для поляків, яких збіглася нечисленна сила і прилучилась до мусульман. Де-кіляка гармат висунали з вікон університету, але дякуючи заходам околочного надзираєля, який випадково проходив мимо університету, нещастя не сталось. Всі тихо розійшлись.

6 душ убито і 17 ранено. Між ними єсть учні гімназії і студенти університету.

Р. С. Цю хвилину нас сповістили, що приймали велику участь у львівських подіях окраїнці, дике малочисленне племя, що зпокою віку живе на окраїнах Львова. Констатовано, що стріляли тільки окраїнці із своїх „ружниць“ і біли самих себе. В часі війни, сутички—позбавляли самих себе життя—де їх стародавній звичай. (Ред. Харікірі).

ПО УКРАЇНІ.

У КИЇВІ.

— **Восьме товариство доновласників.** 22 іюня відбулися установчі збори VIII товариства доновласників.

Збори вибрали 4-х членів правління: І. Н. Подстарько, А. Г. Вязлова, М. С. Сивачького і А. А. Славінського; кандидатами до них обібрано П. Д. Понятенка та І. Ю. Руберта. Збори ухвалили купити садкибу на Вел. Володимирській вулиці, запропоновану членами-фундаторами і доручили правлінню, як тільки збереться потрібна кількість грошей, купити цю садкибу і розпочати будівлю будинку.

— **Штраф на „Dziennik Hijowski“.** З наказу віде губернатора Н. Н. Чихачова штрафовано редакторів „Дз. Кіж.“ Т. Михайловського та А. Червонського на 150 карб. за статю „Дамоклов меч“.

— **До справи Раковіцана.** Як повідомляють „Кієв. В'єсти“, міністерство довір прислало начальникові залізничі „запрос“, яким чіном попали в пресу відомості в посадженого єписка д. Раковіцана, яких не повинно було оголошувати. На цей „запрос“ управління південно-західної залізничі відповіло, що з наказу начальника

доріг, К. С. Немешаєва, мотивовану постанову „общаго присутствія“ в справі Раковіцана було видруковано в № 4 „Журнала постановлений общаго присутствія Ю. З. ж. д.“ Останнє число було видано в невеликій кількості примірників і розіслано тільки начальникам служб та завідуючим одділами п.-з. залізв.

Тепер канцелярія управління одбірає назад од начальників служб та завідуючих одділами останнє число „Журнала“.

— **Київський жіночий медичний інститут.** У Київі одержано звістку, що міністерство народної освіти поставилося прихильно до статусу кієвського жіночого медичного інституту, і мабуть незабаром затвердить його. Тільки деякі пункти статусу, які торжються таких прав, що належать звичайно університетам, викликають сумніви міністерства. Напр. право скликати учоні з'їзди, видавати степень доктора медицини то що. Мабуть ці пункти буде виключено міністерством з статусу.

— **З інтендантства.** Окружне інтендантство оповістило місцеві союзницькі організації, що на далі вони можуть брати замовлення од інтендантства на звичайних умовах, льгот їм не робитиметься ніяких, бо вони на підставі свого статусу не можуть бути прирахованими до тих трудових організацій, які по закону мають право на льоти.

Контрольна палата пропонує тепер кієвському інтендантству ввезти в казначейство гербовий збор за кілька років, якого союзницькі організації, беручи всякі підряди, не виплачували. Як відомо, кієвське інтендантство здавало „союзникам“ великі підряди без усякого залого, не беручи з них гербового збору і т. и.

— **Завна на залізничі.** Останніми часами надходять звістки про величезні вливи, які заливають селянські поля та залізничі. В управлінні південно-західної залізничі одержано телеграми про вливи на бесарбській, дунайській та волоській ліній: колі зруйновано, затримано поїзди. З Бендер сповіщають, що на участку Бендер-Лоздільна зливом попововано колії. З ст. Чадир-Луца вночі 23 іюня розмито у кількох містах колію, а на 172 верстві знесено водою всю землю, так що рельси висять тепер в повітрі, поки що під рельси підкладали залізні клітки і якое проходять поїзди. На ст. Камрат через сильний вітер довелось припинити рух поїздів. На ст. Ліпчани вночі, 23-го—станцію й колії знов було занесено мулом.

— **Засідання санітарно-виконавчої комісії півд. зах. залізничі.** На зборах санітарної комісії півд.-зах. залізничі міркували про боротьбу з холерою; між іншим вивесно такі постанови: 1) на ст. Київ І поставити вагон II кл. для санітарів і завести дежурства вночі, 2) побільшити службений персонал лікарні, 3) включити в обрахунок 1000 карб. на ліки, 4) запрохати медичний персонал для холерних „теплушек“, 6) завести у Олександрівській камері для дезінфекції.

— **Бура на Дніпрі.** Позавчора на Дніпрі розсидили великі хвилі; не діялись на те, що бурі сповідали, не обійшлося без нещасливих пригод. Хвилями позривано з якорів баржі та плоти, пароходи повкидало на міль.

Холера у Києві.

— **За день прибуло слабих на холеру до олександрівської лікарні—7, до**

ХАМ*).

Еліза Ожешнова.
Переклад з польського М. і З. Л.
А одного разу ще гірше з нею було: три дні вона висидла у бундгарні при поліції і то зовсім безвинно. В одній її пані пропав дуже дорогий перстень і вона не пошукавши його добре, зараз прискалася до Франки: ти вкрала, ти, не хто інший! Скільки прискалася вона тоді, скільки сліз виплакала, не здалось воно ні на що: закликали поліцію і взяли воно Франку під арешт. І що ж? Перстень знайшовся: сама пані заснула його якось за комоду. Скільки тоді вона виплакала сліз! Скільки виплакала! Потім пані за ту безвинну кривду давала їй гроші, але Франка ті гроші тут таки, вилерши у пані з рук, подерла на шматки, подерла, потоптала ногами, вилаяла паню і пішла собі.

Ніколи з-роду ніхто її так тяжко не покривдав, як та пані. Во що правда, то правда, а що неправда—то неправда. Іноді, правда дуже з-рідка, вона, бувало, брала на себе яку-небудь річ панську, але завжди клала її назад на те саме місце, де взяла і не тільки не думала ту річ собі присвоїти, а навіть дуже дбала, щоб її не пошувати.

Що-що, а тріох гріхів вона ніколи не покривдав, як та пані. Во що правда, то правда, а що неправда—то неправда. Іноді, правда дуже з-рідка, вона, бувало, брала на себе яку-небудь річ панську, але завжди клала її назад на те саме місце, де взяла і не тільки не думала ту річ собі присвоїти, а навіть дуже дбала, щоб її не пошувати.

Франка говорила і говорила без упи-ну. Вона розказала, що було в неї багато то коханків, один з них навіть хотів її сватати, але вона відмовила йому, бо був він лантуховатий, ледаченький і хутко на-

брід її. Двох інших вона любила дуже і залюбки пішла б за них, бо були вони люде з доброго роду; але ті, знов, самі не хотіли її сватати і покинули її саме тоді, коли вона в них найбільше закохалася. Спочатку вона після таких розбитих надій тяжко сумувала і плакала, аж коси на собі рвала. Але згодом вона звияла до того, що у людей нема совісті і співачуться у них знайти не можна і тепер вона вже ні про кого і ні про що не дбала. Не буде той, то буде другий,—казала вона собі і тим себе розважала.

Вона не бачила, щоб до якої іншої жінки чоловіки ціплялись так, як до неї. Казали люде, що вона танцює гарно,—і справді вона дуже любить танцювати і ніколи не обминає такої компанії, де можна потанцювати і погуляти, хоч бувало, що її на другий день після такої гулянки весело вигонили пани до служби. Але вона дбає про службу так, як собака про п'яту ногу. Вона добре знає, що зараз знайде собі другу службу, а де саме і в кого,—то її зовсім байдуже: скрізь чужі кутки, чужі люде, скрізь вона сирота, яку ніхто щиро не любить, не пригортає.

Франка заплакала і плачучи жалілася, що сама-самісею вона на світі, що ні одна душа людська за неї не дбає і не думає; одного разу як занедужала вона на якусь гарячку, то мусіла піти до шпиталю і колись напевне, як і батькові її, доведеться їй умерти у шпиталі, а може ще гірше, десь під чужим тиним, і коли вмере, то її собака за нею не заскавчить, бо кому ж вона на світі потрібна і хто її щиро любить?

Розказувала вона і про всі кривди, що їй люде робили, про тяжку роботу свою, про ті панські примихи, що мусіла вона їм годити.

— **Всяка людина має на світі до кого пригнутися, хто її в біді проважить і портує: матір або сестру, брата або дру-**

жину... Я не маю нікого. Зробив мене Бог сирію і звелі мені тиняться по світі і за всяку краплинку любові цілий жбан гіркої отрути випивати...

Вона витерла слози, що збігли їй по виду, кінчиком шовкової хусточки, що була в неї на шиї і, плачучи гірко, не переставала говорити, аж здавалось Павлові, що вона ніколи не перестане. І все, що вона говорила, було таке щире, правдиве, а просвічувало у всякій слові її зневіря до людей, майже ненависть до них. Вона плакала так довго, що аж ухилилася за голову і простогнала, що тяжко їй голова болить. Вона сказала Павлові, що часто голова її так поболоє, а що дає, то тяжчі ті болі бувають, особливо після того, як вона чим схвильється або розсердиться, або навіть як дуже весело погуляє.

Вона нарешті замовкла, затулила лице руками, спершись літями на коліна і злєгка похитуючись на один і на другий бік своїм тонким, гнучким станом. Смеркалося вже.

Сидів коло неї і слухав те довге, сумне оповідання спокійний, поважний рибалка. Він не знав того широкого життя у великих містах, бо за весь свій вік не бував дальше, як у найближчому містечку, де продавав рибу. І тіло, й душа його звикли до широкого, тихого простору річки і неба, до чистого, не закаляного людським духом повітря і до самітної тиши і в-день, і в-ночі; очі його, що сорок літ дивились тільки на чистий світ божий і не бачили людського гріха і облуди, були чисті й невинні, як у малої дитини.

Він сумно задумався. Про що він думав? Чи хотів він мужицьким звичаєм сплунути на бік, повести її до човна і мовчки перевести її туди, звідки взяв? Чи може, вислушавши сумну повість її життя, він поведеться з нею так, як і багато інших чоловіків, додавши до тих бага-

тьох пляч, що покрили її,—ще одну? Чи через забобони селянські він одурається її і втече від неї, як від проклятої, відхристияє, як од нечистої сили?

Колі він слухав її оповідання, не раз брало його велике диво, а не раз і сором такий, що він одвертав лице і скруб руками зліло коло себе. То знов він затопляв свій погляд у темну воду і хитав головою з великого обурення. Мабуть не вода вбачалась йому тоді, а прірва якась темна, що в ній чорна смола кипіла.

Колі Франка замовкла, помовчав і він хвилинку, а потім промовив:

— **Бідна ти, ой яка ж бідна!** За всі люде на світі, любонь, найбідніша. Чу-ваа і я, що десь там по великих містах люде так погано живуть, та не йняти тому віри; а тепер бачу, що воно правда. Волочає твоє життя, сирітське життя і таке вже, таке гірше, що нехай Бог боронить. Покинь, опам'ятайся, попрасвай... бо я на тім світі добра тобі не буде і пропаде душа твоя.

У тому голосі, що брив над її головою у присмерку вечірнім, чулося велике співчуття. Здивувало її не мало, що не почула вона в його голосі ні погорди, ні насмішки, як то, бувало, чула вона від других чоловіків, коли видивала перед ними свою душу. А коли він згадав про поправу, вона здивувалася ще більше.

— **Дурниці!—скрикнула вона... Цікаво мені, з чого я маю поправлятися?**

І знов вона була щира: вона не почувала за собою найменшої провини. Та він не вважав на її слова, бо тяжко задумався.

— **І на цім світі добра ніякого не знаєш, і душу свою занепатиш,—повторив він.—Чому не бути чесною? Чесним бути—дуже добре. Коли людина не почувала на душі своїй ніякого гріха, то робиться така легка, як та птиця, що під саме небо летить. І смерть тоді не стра-**

шна стає. Хоч-би й зарізав умерти,—все одно, коли душа чиста.

— **Що та дума,** — озвалася Франка, — дурниці! Як помре людина, то з'їдять її у землі гробаки—та край.

— **Неправда,—мовив Павло.—Є я небо, і пекло, і вічне щастя, і вічна кара. Але, хоч-би навіть на тім світі й нічого не було, то все-ж таки в людині є щось таке, що шкода каяти гріхом, так само, як наприклад чисте тіло у каложі. Як-би тобі сказали влізти у каложу і сидіти там по самі вуха, то було-б тобі це любо? Га? А то-ж душа твоя у каложі сидить! Ой, жаль мені тебе, жаль мені твоєї душі і на цім, і на тім світі. Знаєш, що? Покинь своє волочає життя. Яка тобі охота раз-у-раз нині кутки витерати, як та ганчірка? Ааа! Дивно мені дуже, бо здається мені, що найкраще людині тоді, коли вона довог на однім місці сидить. Сядь і ти на однім місці, краще вже перетерпи все, а сиди на однім місці. Привикнеш і полюбиш, і до тебе люде звикнуть—полюблять.**

А на тих, що тебе до гріха ведуть,—плонь! Добрих люде, мабуть, серед них нема, бо як-би котрий з них добрий був, то з тою лядиною, що для його своєю честь забула, він одружиться-б. Не мають вони жалю у серці, чи що? Плонь ти на них! Шхаменся, попрасвай! І душу свою вирятуєш, і зараз тобі легше на світі стане.

Він замовк, а вона спитала:

— **З роду вперше таку людину бачу! Чи ти піп, що за мужика перебрався, чи чернець? Ну й диво!**

Вона засміялася і жваво скочила на ноги.

— **Ну, буде вже тої балачки,—скрикнула вона. Добре мені з вами, але вже й додому треба. Скоро вже вернутись з міста пани, а як не накрию їм до вечері і не поставлю**

*) Див. „Рада“ ч. 141.

лері в таких місцях; в мог. губ. захворіло 31, умерло 15; в херсонській губ захворіло 121, умерло 59, виду- жало 25; в Херсоні захворіло 15, умерло 7, видушло 16. В старопольській губ, хворіли на холеру в 13 місцях. Організовано летючі отряди. В Казані умер од холери грузовик і висажено з парохода хворих на хо- леру пасажирок.

ПОЛТАВА, 23. В губерній холерна пошесть збільшується, через це губер- натор виїздив в кременчуцький, ко- беляцький і золотошоський повіта, де одвідував холерні бараки.

ЧЕРНІГІВ, 23. Через те, що хо- лерна пошесть все збільшується, губ- ernerator порадив санітарним комісі- ям організувати лікарську допомогу і дати населенню добру воду в місцях ярмарків.

КАТЕРИНОСЛАВ, 23. Після невеликого спочивку, холерна пошесть знов почала збільшуватись. Під при- водом проф. Золотогоного одбулася нарада лікарів. Вироблено заходи бо- ротьби.

Всякі звістия.

ПЕТЕРБУРГ, 23. На Дворянській улиці біля нового дома розвалилось рештованя. Смертельно поранено трьох робітників.

В цьому році зеврів не будуть приймати в варшавський політехні- кум, бо їх там вже єть по нормі.

Трьом, асуженим в Петербурзі за напад на городского на смерть, смерт- ну кару замінено каторгою.

МОСКВА, 23. Арештант хотів втекти і скочив в мосту в річку. Городо- вий піймав його.

На зустріч автомобілям, що беруть участь в гонках, виїде 100 автомобі- лів. В приказі градоначальника ска- зано, що маючи на увазі „особливе значіння гонок“, дозволено прибрати город прапорамі.

КАТЕРИНОСЛАВ, 23. В справі убивства Караваєва виклиcano нових свідків. Свідки показали, як готови- лися до цього вбивства.

Кінчають вже виставочні павільйо- ни. Виставка буде грандіозна. Од- криється 1 июля.

За кордоном.

МОСКВА, 23. З Відня надходять звістки, що держава либонь згоди- лась на оголошення Черногорії коро- левством.

На промисловій виставці в Нанкїні зовсім немає російських експонатів.

ПЕТЕРБУРГ, 23. В Білграді ви- крито організацію, що лагодилась зробити терористичний замах на ко- роля.

ПАРИЖ, 24. Агентству Гаваса те- лєграфують з Афин: „Грецький уряд знов порадив критянам скоритись бажанню держав“.

Президент Фальер поїхав в Венеїю на авіаційний конкурс.

КОСТЯНТИНОПОЛЬ, 24. Турецький бойкотний комітет оповістив циркуляром, що бойкот проти греків продовжується.

Міністерство внутрішніх справ ви- дало циркуляр, яким скасовуються внутрішні паспортні в Отоманській Імперії.

22 в Порті вперше засідала комі- сія в справі вироблення проекта ту- рецько-болгарського торгового дого- вора.

ПАРИЖ, 24. 3 Рима телеграфу- ють: засужено на 30 років у каторгу аббата Адорні, який з метою грабіжу, убив старого монаха.

САЛОНИКИ, 23. В дібрському санджаку султанським іраде опові- стено військовий став. В Дібрі заве- дено воєнно-польовий суд. Албанське населення тікає в гори. В дібрській Мелесі повстанці аруйнували мости на прийоках Дрина, щоб не пустити турецького війська в Мелесію.

ПАРИЖ, 23. В Тюльєрі одкрито пам'ятник Вальдеку Руссо.

ПАРИЖ, 24. 3 Риму телеграфують, що папа під впливом грандіозних ан- тиклерикальних демонстрацій в Еспа- нії постановив трохи уступити і по- миритись з еспанським урядом.

Змова в Турції.

КОСТЯНТИНОПОЛЬ, 24. Поліція викрила таємне товариство, яке мало на меті скинути молодотурецький уряд, борючися з ним терористичними акта- ми. Багатьох арештовано.

Революція в Китаї.

БЕРЛІН, 24. В Кіа-Чао і Шам- пунський провінції знову повстання через голод. Повстання напрямлено проти своїх і чужоземних капіталістів, Розбито багато магазинів.

Література, наука, умілість і техніка.

— Переклад. В газеті „Утро Росіа“, що виходить в Москві, в ч. 178 змі- шено в перекладі на російську мову оповідання В. Винниченка: „Записна книжка“. В перекладі його названо: „Прокламація“.

— Історія України-Русі російською мо- вою. Незабаром у Петербурзі має виї- сти 1-й том „Історія України-Русі“ проф. М. Грушевського в перекладі на російську мову.

— „Русько-польська термінологія з збір- кою інших слів до шкільної і приватної науки“—на відставі шкільних підруч- ників владив Лосіф Данчаківський, учитель школи ім. М. Шапкевича у Львові. Сам словарик русько-поль- ський займає 89 сторінок, поділений

по предметах на такі одділи: релігія, психологія, логіка, педагогіка, руська мова, література і граматика, геогра- фія, історія, рахунки (арифметика, алгебра), геометрія, начеркова гео- метрія, соматологія, зоологія, ботаніка, мінералогія, гігієна і медицина, фізи- ка, хімія, господарство, каліграфія, малюнки, музика і спів, ручні жіно- чі роботи, руханка і технологія. Тер- міни для цих 25 предметів подані для кожного предмету в алфавітному порядку особіно; кожне руське слово в наголосом.

Театр і музика.

— Труппа Л. Сабініна. 24 юнія в Харь- кові, в театрі „Тиволи“ розпочала свої вистави українська труппа Л. Сабініна. 24 юнія виставляли „Мару- сю Богуславку“, а по ній був кон- церт. Далі йдуть: „Майська ніч“, „Дя- чиха“, „За голод і холод“ та інші п'єси. Дірижором у труппі М. Т. Ва- сільєв.

ДОПИСИ.

(Од власн. корреспондентів).

ТАРАЩАНСЬКИЙ ПОВІТ (на Київщині). Про сельські бібліотеки. Відповідно наказу київського губернатора за № 10145, на общирі 2-го мирового участ- ку, тарашчанського повіту нині розшу- кується бібліотеки Павликівського тапу, засновані покійним товариством грамотности у Київі, при чому книж- кам розшуканих бібліотек нашвидку складаються каталоги. В чотирьох волостях: Бузівській, Пятигірській, Животівській і Тетієвській ніяких бі- біліотек не нашлось зовсім; по Стри- жавській волості—бібліотеки об'яви- лись аж в семи селах, але вони стра- шенно захаяні, розшарпані, убогі. Єдиним хоч трохи вартим треба лічити Жашковську і Погребичевську бібліотеки. Перша з них міститься у волості, а порядкує нею помішник волосного писаря. Як видно з катало- га, який тепер єть книг: духовно-мо- рального змісту—51, повістей, казок і оповідань—138, з історії та життєспі- сів—26, географії, етнографії і подо- рожуванню—48; з природознавства— 65, лікарюванню—30, про сельське го- сподарство—39 і по громадсько-юри- дичних питаннях—16, а разом—413 книг, між якими здибається 17 книг українською мовою складених. Одна- че читачів у цій бібліотечі ніколи не було ясно, а останніми часами і по- готів. Друга із агаданих бібліотек— в с. Погребях, кашперівської волости— до р. 1908 містилась в окремому бу- динкові, керував нею письменний се- ляннин і книжки для читання вида- вались не тільки тутешнім селянам, але людям з околиць сел. Напри- кінци 1908 року бібліотеку перегляну- ла поліція, забрала на перевірку ба- гацько книг і навад їх вже не вер- нула. Остачу книг тепер передала в школу, а завідування учителями, од якого селяне й беруть у нас книги до- дому читати. Книг в цій бібліотечі 530, між якими є 22 книги, писані мовою українською; автори украї- нських книг такі: Гринченко, Загірня, М. Вовчок, Чикаленко, Квітка-Основа- ненко, М. Левичкий та інші.

С. ДАВИДНИ, овруцького повіту (на Волині). Пошесть. Великі пошесть, що вою зиму і весну лютували по Украї- ні,—не минули і нашого села. Най- перше до нас завітала якась „невна- на хвороба“, що кожну людину обпа- лала вельми сверблячими прищами. Ніякі ліки не пособляли. Було таке, що матері купали малих дітей в гарячій ропі з солоного мяса, підли- ваючи туди шпигину. Мазалися смо- лою, сіркою, тропом. А оце знов при- шло лихо—пошесть віспа. Сила ма- лий дітей слабіла, а також зарубки та дівчата. Умерло кілька душ дітей і одна 18-літня дівчина. Її батьки по своїй темноті не вважали, що це за хвороба, і щоб помешкати жар, на- аривали на ставу широколистою ла- таття та й стали обкладати ним слабу. На десятний день дівчина і Богові ду- шу віддала.

Прокидаються в Давидках і фран- ці. Цю хворобу занесли москалі. Чер- ез темноту та незнання, як треба остерігатись, щоб не заразитись цю хворобою — можна бути певним, що через років три франці поширяться на всю околицю. Багато заражаються по шинках, по ливнях. Лічити й не думають, бо соромляться йти в лі- карню.

С. ЯЛАНЕЦЬ, ольгопільського пові- ту (на Поділлі). Метеор. 16 юнія в 8 год. 47 хв. вечера на заході по- кавався метеор, що летів в напрямку од сівіра „Вел. Віс.“ сторч до обрію. Через секунду метеор счез, ли- шивши по собі слід на зразок про- стої, ясної, як блискавка, ливні дов- жиною більш менш за 3 диаметри мі- сяця. Ще через секунди 2 ливня цяя зломилась. Було вражіння начеб це блискавка на полі вєвірної зорі за- стегла на місці непорушно, або наче звід небесний ровдерся в цім місці. Цей третій момент тривав довше і явище можна було б навіть сфотогра- фувати, його оскіювали. Рівно в 9 год. явище отало розсидуватись, зівляна приближуючись до обрію і відкиляю- чись ліворуч від місця появи більш менш на 45°. Далі о 9½ г. веч. ось тільки смерклося явища не

стало видно. Таким чином тривало воно всього 43 хвилини. Вачило це багато людей.

М-но СТАРІ-СЕНЖАРИ, полтавського повіту. Тутешнє життя. У нас сель- сько-господарське товариство виявляє саму користну працю. Воно не обме- жується сельсько-господарськими спра- вами і пально береться за культурні. В нашім сезіє є чотири школи, в яких кінчають вчення кожний рік душ 60—80. Багато є дітей способних, але їм приходитьсь свої здібности даремно заховати в кешеню ветхі розірваної святини. І виходе „в голо- ві е, а на двір нема“. Світ господар- ського товариства побачив це і широ взявся зарадити лихові. На загальнім зібранні 13 юнія постановили зас- нувати гурток „пощеченія о лучших учениках, оканчивающих школы“. Завданням його буде знайти і зібрати грошову заомогу, підготувати в сельсько-господарські школи, а та- кож в другі професійні школи, плати- ти за право вчення, стежити за ни- ми, поки пробуватимуть в школі то- що. Палкі розмови, суперечки були на цім зібранні, але кінець-кінцем ця хороша думка була принята одно- голено; вибрали комісію, яка повинна провести її в життя. В-осени-ж порі- шили в ноябрі організувати трехне- дільні хліборобські курси для селян. Пославо ходатайство про дозвіл через інспектора сельського хазяйства.

Для боротьби з червоним півнем в'охотились заснувати пожарну дру- жину, написали устав і послали супі- чку полтавському губернаторові.

Дуже тільки жалко, що працюючи по кооперативних товариствах (а їх у нас троє), інтелігенція проявляла особливе спочуття до одного якого- небудь, а не до всіх однаково.

Листування редакції.

Київ.—П. Нов-ку. Ваш допис не буде на- друкований.

Справочний одділ.

Календарні відомості. Пятниця, 25-го юнія. Піст—Петрівка. Пач. Феронії дні, св. Давида і Євфросинії Муромських. Сх. сон. 3 год. 57 хв., зах. сон. 8 год. 12 хв.

Роспис ходу поїздів.

(з 18 апр. 1910 г.)

Table with columns: Півд. Західна залізн., № поїзда, Охходить в Київ, Прибуває до Київ, № поїзда. Rows list various train routes and schedules.

Редактор Вал. Галевич. Видавець Є. Чикаленко.

ОПОВІСТКИ

Бажають купити дім з уток.отрб к'д давав-би олат. при Мають 6 т. Зверт. лист. почт. скрин. 235. 5-1617-5

Мають 15 т. котрі бажають кв. ти під 1-шу зад- будинка у Київі по 8%. Лист. Київ.—Трьохсая тительська, 21. пом. 6. М. М. 4-1616-4

Шукають гроші під перні закладні будинок на Подолі на 4 т. по 10% і на 8 т. по 9% в на Шуляків 6 т. по 8%.—Теж під подлітний млин у Київі. пом. 5 т. на 90%—Київ, Ми- хайлів. пер. № 34—М. Лондону. 6-1618-5

Южно-Русско-Восточно-Аптека-Товарищество. ЮРОКСИЛЬ. Новейшее средство для мойки белья. Безъ хлора-Безъ соды-Безъ мыла. Продажа вездь.

Головний склад ЮРОТАТ Київ.

Шлюбні розлуки (бракоразв. дѣла). І карні (уголовні) справи веду, складаю ділові папери: про визокні і виводи дітей, про ви- дачу жінок окремого глава на проживання, приписку до громади, одзини, апеллі. і касад. скарті по всіх справах, прохан. на Височайше ім'я.—Поради інюг. лист. бідн.—дурно. Прийм. щодня од 3—7 г. удень. Є. А. Туржанський Банкова ул. д. № 8, кв. 2. 100-сп-шт-нд-1542-24

ДАМАМ ГОР. КИВА. № 10, Ма-

стерня спеціально „Ідеал“ проп. велич. вибір оста. новинок і просить звернути волосяних виробів увагу на приміре вивощеня замовлюнів та на добротність матеріалу; просить не змішувать з парікмастерськими. Великий вибір гот. учерів (більш 5000 шт.), а також прядків і кіс. Одір. оста. журнал. Принал. для п.п. шарімак.: фріазур, бинди, тьюл, бровейні та інше. 100-1091-88

Золото. Брилянти, срібло, годиники ріжних фабрик—пропонує в величезному виборі ФАБР. СКЛАД Клавдія Сергієвича РОГАНСЬКОГО 89 Олександрівська, телефон 2095. 0-1611-2

Твори Івана Котляревського

нове видання під редакцією, з попе редакційним словом та увагами Сергія Єфремова.

1-293+I-XXX сторінок великої вісімки з портретом Котляревського, з 11 малюнками до «Енеїди» художника В. Корнієнко, заставками художника Ів. Бурячка, фотографіями могили та пам'ятника Котляревського. Ціна 80 коп., на кращому папері 1карб., 25к. 5% чистої виручки на пам'ятник ШЕВЧЕНКОВІ у Київі. Книжка продается в більших книгарнях Київ, Полтава, Харьков і інших міст. СКЛАДИ ВИДАННЯ: Київ, Безаківська 8, Українська книгарня і В-Володимирська, 28, (книгарня Літ.-Науки. Вісти). Там-же мається книжка в артистичній оправі, по ціні від 1 руб. і дорожче. 00-1002-14

ДРАМИ Й КОМЕДІЇ.

- Переклад під редакцією Б. Гринченка. 1. ІБСЕН Г. Підпора громадянства. Ком. на 4 дії пер. М. Загірної. Дозв. до вист. 16 мая 1907. № 5693, ц. 30 к. 2. ІБСЕН Г. Ворос народові. Пер. М. Загірної. Дозв. до вист. 11 окт. 1907, № 10606, ц. 30 к. 3. ІБСЕН Г. Примари. Др. 3 д. Пер. М. Загірної. Дозв. до вист. 13 нояб. 1907 № 16712, ц. 30 к. 4. МІРБО О. У золотих кайданах. Ком. на 3 д. Пер. В. Гринченка. Дозв. до вист. 7 янв. 1908. № 1864, ц. 35 к. 5. МЕТЕРЛІН М. Монна Ванна. Др. 3 д. Пер. М. Загірної. Дозв. до вст. 18 дек. 1907. № 1865, ц. 30 к. 6. ЗУДЕРМАН Г. У рідній семі. Др. 4 д. Пер. М. Загірної. ц. 30 к. Дозв. до вист. 20 февр. 1908. № 1987, (Прав. Вѣстн. 16 марта 1908, № 62). 7. ІБСЕН Г. Пору. Др. 3 д. Пер. М. Загірної. 30 к. Дозв. до вист. 3 марта 1908. № 2659, (Прав. Вѣстн. 8 апр. 1908, № 80). 8. ІБСЕН Г. Гелла Габлер. Др. 4 д. Пер. Н. Гринченка. Дозв. до вист. ц. 30 к. 8 марта 1908. № 2659, (Прав. Вѣстн. 8 апр. 1908, № 80). 9. ГАУПТМАН Г. Віанні Говшель. Др. 5 д. Пер. Б. Гринченко. ц. 30 к. Дозв. д вист. 20 марта 1908. № 3117, (Прав. Вѣстн. 8 апр. 1908, № 80). 10. ШНІЦЛЕР А. Забавки. Др. 3 дії. ц. 30 к. Пер. В. Гринченка. Дозв. до вист. 28 июля 1908. № 7014. 11. ШІЛЛЕР Ф. Вільгельм Тель. Др. 5 х. Пер. В. Гринченка. Ціна 30 коп. 12. ІБСЕН Г. Жінка з моря. Др. 5 д. Пер. Н. Гринченка. Ц. 30 к. Дозв. до вист. 13 сент. 1908. № 8355. 13. ГАУПТМАН Г. Перед оходом сонця. Др. 5 д. Пер. В. Гринченка. Ц. 30 коп. Дозв. до вист. 8 окт. 1908. № 9421. 14. ЗУДЕРМАН Г. Кінець Содомові. Др. 5 д. Пер. М. Загірної. Ціна 30 коп. 15. ЗУДЕРМАН Г. Огні Іваллової поці. Др. 4 х. Пер. Н. Гринченко. Ц. 30 к. 16. ІБСЕН Г. Росмерсгольм. Др. 4 х. Пер. Н. Гринченко та М. Загірної Ц. 30 к. 17. САРДУ В. Рідний край. Др. 5 дія В. Гринченка. Дозв. до вист. 20 марта 1909. № 3181. ГРИНЧЕНКО Б. Драма й комедії. І. Явні зорі. Др. 5 д. П. Назмаріло. Ком. 3 д. Ш. Степовий гість. Др. 5 д. ІВ. Серех бурі. Др. 5 д. У. Арсен Яворенко. Др. 5 д., ц. 1 р. 50 к. Дозв. до вист. перші чотири 1 мая 1902. № 3654—3657, а остання по рукопису, без третьої дії, під заголовком: „На громадській роботі“ 16 февр. 1904. № 1780. ГРИНЧЕНКО Б. На новий шлях. Др. 5 д. Дозв. до вист. 5 юнія 1906. № 5216, („Прав. Вѣст.“ 1906 № 141), ц. 30 к. ГРИНЧЕНКО Б. Миротворці. Жарт на 1 дію. Ц. 10 к. Доз. до вист. 27 авг. 1908 № 7896.